

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АНАТОМІЯ ТА ЕВОЛЮЦІЯ НЕРВОВОЇ СИСТЕМИ ЛЮДИНИ

ID 2472

Шифр, назва спеціальності та освітній рівень	053 Психологія (бакалавр)	Назва освітньої програми	Психологія (2024)
Тип програми	Освітньо-професійна	Мова викладання	Українська
Факультет	Факультет економіки та менеджменту (ФЕМ)	Кафедра	Каф. психології (ПС)

Викладач/викладачі

Гевко Олена Василівна, канд. мед. наук, доцент, доцент кафедри біотехнічних систем, [профіль на порталі "Науковці ТНТУ"](#)

Загальна інформація про дисципліну

Мета курсу	Мета курсу «Анатомія та еволюція нервової системи людини» – формування цілісного уявлення про будову та взаємозв’язок функціональних систем організму людини. Розуміння зв’язку психологічних процесів з морфологічними структурами систем організму. Курс передбачає поглиблене вивчення будови тіла людини, зокрема анатомічної структури нервової системи людини як цілісної системи, та її взаємозв’язку з іншими органами та функціональними системами організму.
Формат курсу	Змішаний – курс, що передбачає лекції, практичні заняття та консультування для ефективного засвоєння матеріалу курсу та отримання практичних навичок з застосування отриманих знань. Для ефективної взаємодії зі здобувачами та організації самостійної роботи студентів розроблений електронний навчальний курс (ЕНК ID 2472) у середовищі електронного навчання університету A-Tutor . У ЕНК є інформація про курс, про систему оцінювання, є необхідний теоретичний матеріал та вбудована система тестування як для самонавчання так і для контролю усіх видів знань.
Компетентності ОП	– загальні: ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. – фахові: СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ. СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (зокрема, в контексті організації заходів раннього втручання).
Програмні результати навчання з ОП	ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань. ПР12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника. ПР18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров’я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.
Обсяг курсу	Очна (денна) форма здобуття освіти: Кількість кредитів ECTS — 4; лекції — 32 год.; практичні заняття — 32 год.; самостійна робота — 56 год.; Заочна форма здобуття освіти: Кількість кредитів ECTS — 4; лекції — 8 год.; практичні заняття — 4 год.; самостійна робота — 108 год.;

Ознаки курсу	Рік навчання — 1; семестр — 1; Обов'язкова (для здобувачів інших ОП може бути вибірковою) дисципліна; кількість модулів — 2;
Форма контролю	Поточний контроль: тестування, захист практичних робіт Підсумковий контроль: залік
Компетентності та дисципліни, що є передумовою для вивчення	Знання з Анатомії попереднього рівня освіти
Матеріально-технічне та/або інформаційне забезпечення	507 лекційна аудиторія: мультимедійний проекторOptima DAXSBG, екран для мультимедійних презентацій, персональний комп'ютер для мультимедійних презентацій на базі конфігурації Intel Celeron 430 /CPU1.8 GHz/1GbRAM(1 шт.) 504 ауд.: 1)комп'ютерна техніка:персональний комп'ютер на базі конфігурації Intel Core i3-4170/3.7GHz/4GbRAM(5шт.),персональний комп'ютер на базі конфігурації Intel Core 2 Duo E8500/3,16GHz/2GbRAM(3шт.).Усі персональні комп'ютери з доступом до мережі Інтернет.

СТРУКТУРА КУРСУ

Лекційний курс	Годин	
	<u>ОФЗО</u>	<u>ЗФЗО</u>
Лекція 1. . Вступ. Загальні поняття про анатомію. Латинська термінологія. Osteологія. Скелет людини. Будова хребта та грудної клітки.	2	0,5
Лекція 2. Анатомія верхніх та нижніх кінцівок. Анатомічні особливості грудного поясу верхніх кінцівок. Кістки вільної частини верхніх кінцівок. Тазовий пояс (cingulum pelvicum). Кістки вільної частини нижніх кінцівок	2	0,5
Лекція 3. Анатомія кісток черепа. Кістки мозкового відділу черепа. Кістки лицевого відділу черепа. Особливості з'єднань кісток черепа. Склепіння (дах) черепа. Зовнішня основа черепа. Внутрішня основа черепа.	2	0,5
Лекція 4. Сполучення кісток, міологія. Нерухомі зчленування. Рухомі з'єднання кісток. Загальні анатомо-фізіологічні дані про м'язи. Класифікація м'язів. Поняття про біомеханіку. М'язи нижніх кінцівок.	2	0,5
Лекція 5. Анатомія органів чуття. Нюховий аналізатор — орган нюху (organum olfactus). Тактильний (шкірний, дотиковий) аналізатор (analysator tactilis). Будова і функції органа зору. Хід променів світла через оптичний апарат. Будова і функції органа слуху. Спіральний орган (Кортіів орган).	2	0,5
Лекція 6.Анатомія ендокринної системи. Бранхіогенна група (щитоподібні, паращитоподібні залози). Вилочкова залоза (thymus). Неврогенна група (гіпофіз, гіпоталамус, епіфіз). Група адреналової системи (надниркова залоза). Ендокринна частина статевих залоз. Ендокринна частина підшлункової залози.	2	0,5
Лекція 7.Анатомія внутрішніх органів (серце, легені). Загальна анатомія серцево-судинної та лімфатичної системи. Загальна анатомія артеріальних судин. Загальна анатомія венозних судин. Будова серця. Проекція клапанів серця на передню грудну стінку. Дихальна система. Повітроносні шляхи. Респіраторні відділи. Середостіння.	2	0,5
Лекція 8.Анатомія внутрішніх органів (шлунково-кишковий тракт, сечовидільна система). Передній відділ травної системи. Середній відділ травної системи. Будова кишківника. Підшлункова залоза, печінка, жовчний міхур. Сесовивідна система, будова нирок, будова сечового міхура і сечоводів.	2	0,5
Лекція 9.Еволюція нервової системи. Стадія незалежного ефектора (губки). Дифузна нервова система (кишковопорожнинні). Гангліонарна нервова система (плоскі черви і членистоногі). Цефалізація	2	0,5

нервової системи безхребетних. Нервова система комах. Будова нервової системи хребетних.

Лекція 10. Мікроструктура нервової тканини. Будова нервової клітини. Будова нервової клітини. Будова нейрона. Класифікації та функції нейронів. Будова та функції клітин нейроглії. Нервові волокна: будова, властивості. Поняття про потенціал спокою і потенціал дії. Синапс як місце функціонального контакту клітин. Класифікація та функціонування синапсів. Поняття про рефлекс. Рефлекторна дуга як анатомічна основа рефлекса. Функції ланок рефлекторної дуги.

2 0,5

Лекція 11. Будова спинного мозку. Загальні поняття про центральну нервову систему. Будова спинного мозку. Оболонки спинного мозку. Сегменти спинного мозку: визначення, межі. Кінський хвіст. Зовнішня будова спинного мозку. Внутрішня будова спинного мозку.

2 0,5

Лекція 12. Будова головного мозку. Довгастий мозок, ретикулярна формація. Межа між довгастим і спинним мозком. Піраміди довгастого мозку. Борозни довгастого мозку. 12. Ретикулярна формація, її будова, значення.

2 0,5

Лекція 13. Будова головного мозку. Проміжний мозок. Середній мозок. Межі середнього мозку, його частини та порожнина. Частини, що входять до складу чорної речовини, червоного ядра. Чим представлена ретикулярна формація середнього мозку? Складові частини центрального покривного шляху. Частини проміжного мозку. Частини таламічного мозку. Частини гіпоталамуса. Частини метаталамуса, епіталамуса, субталамуса. Стінки III шлуночка.

2 0,5

Лекція 14. Будова головного мозку. Кінцевий мозок. Задній мозок. Поверхні, полюси, частки півкуль великого мозку. Борозни і закрутки верхньобічної, присередньої та нижньої поверхонь півкуль великого мозку. Базальні ядра півкуль головного мозку. Цитоархитектоніка головного мозку.

2 0,5

Лекція 15. Периферична нервова система, черепномозкові нерви. Структури периферичної нервової системи. Нюховий нерв (чутливий нерв) та зоровий нерв (чутливий нерв): основні анатомічні дані. III, IV, VI пари – окоруховий (змішаний), блоковий, відвідний (рухові) нерви: основні анатомічні дані. V-XII черепних нервів. Ядра V, VII, VIII пар черепних нервів. Ядра IX, X, XI, XII пар черепних нервів.

2 0,5

Лекція 16. Автономна нервова система. Автономна частина периферійної нервової системи (вегетативна нервова система): частини, функції, об'єкти інервації. Відмінності між соматичною нервовою системою і вегетативною нервовою системою. Морфологічні відмінності рефлекторної дуги автономної частини периферійної нервової системи (вегетативної нервової системи). Вегетативна нервова система: центральний відділ, його класифікація, топографія, утворення. Вегетативна нервова система: периферійний відділ, його компоненти.

2 0,5

РАЗОМ: 32 8

Практичні заняття (теми)	Годин		
	ОФЗО	ЗФЗО	
Практична робота 1. Інструктаж з техніки безпеки. Будова скелету людини, будова хребта.	2	1	
Практична робота 2. Анатомічна будова кінцівок	2	-	
Практична робота 3. Анатомічна будова кісток черепа	2	1	
Практична робота 4. Основи артрології та міології	2	-	
Практична робота 5. Анатомічна будова ока	2	-	
Практична робота 6. Гіпоталамо-гіпофізарний зв'язок	2	-	
Практична робота 7. Анатомічна будова серцево-судинної системи	2	-	
Практична робота 8. Анатомічна будова шлунково-кишкового тракту. Гліальні клітини кишкової нервової системи	2	-	
Практична робота 9. Загальний філогенез нервової системи	2	-	
Практична робота 10. Нейрони та гліальні клітини	2	1	
Практична робота 11. Анатомічні особливості спинного мозку	2	1	
Практична робота 12. Анатомічні особливості довгастого мозку	2	-	
Практична робота 13. Анатомічні особливості проміжного та середнього мозку	2	-	
Практична робота 14. Анатомічні особливості кінцевого мозку	2	-	
Практична робота 15. Анатомія черепно-мозкових нервів	2	-	
Практична робота 16. Вегетативна нервова система	2	-	
	РАЗОМ:	32	4

ІНШІ ВИДИ РОБІТ

Теми, короткий зміст

Інформаційні джерела для вивчення курсу

Політики курсу

Політика контролю	Використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування; тестування; виконання індивідуальних завдань та презентацій; оцінювання результатів виконаних самостійних робіт; бесіди та обговорення проблемних питань; дискусії; індивідуальні консультації; екзамен. Можливий ректорський контроль.
Політика щодо консультування	Консультації при вивченні дисципліни проводяться згідно затвердженого на кафедрі . Консультування передбачено як очно ,так і з використанням ресурсів електронного навчального курсу у середовищі електронного навчання університету.
Політика щодо перескладання	Здобувач має право на повторне складання модульного контролю з метою підвищення рейтингу протягом тижня після складання модульного контролю за графіком. Перескладання заліку відбувається в терміни, визначені графіком освітнього процесу. Здобувач ВО має право на зарахування результатів навчання здобутих у неформальній чи інформальній освіті.
Політика щодо академічної доброчесності	При складанні усіх видів контролю у середовищі електронного навчання завжди активується система розпізнавання особи, що складає контроль. Усі практичні роботи у ЕНК перевіряються вбудованою системою Антиплагіат. При складанні усіх форм контролю забороняється списування, у тому числі з використанням сучасних інформаційних технологій.
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим компонентом освітнього процесу. За наявності поважних причин (наприклад, хвороба, особливі потреби, відрядження, сімейні обставини, участь у програмах академічної мобільності тощо) навчання може здійснюватися за індивідуальним графіком, погодженим з деканом факультету.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Розподіл балів, які отримують студенти за курс

Модуль 1			Модуль 2			Підсумковий контроль	Разом з дисципліни
Аудиторна та самостійна робота			Аудиторна та самостійна робота			Одна третя від суми балів, набраних здобувачем впродовж семестру	100
Теоретичний курс (тестування)	Практична робота		Теоретичний курс (тестування)	Практична робота			
10	25		10	30			
№ лекції	Види робіт	К-ть балів	№ лекції	Види робіт	К-ть балів		
Тема 1	Практичне заняття №1	4	Тема 9	Практичне заняття №9	4		
Тема 2	Практичне заняття №2	3	Тема 10	Практичне заняття №10	4		
Тема 3	Практичне заняття №3	3	Тема 11	Практичне заняття №11	4		
Тема 4	Практичне заняття №4	3	Тема 12	Практичне заняття №12	4		
Тема 5	Практичне заняття №5	3	Тема 13	Практичне заняття №13	4		
Тема 6	Практичне заняття №6	3	Тема 14	Практичне заняття №14	4		
Тема 7	Практичне заняття №7	3	Тема 15	Практичне заняття №15	3		
Тема 8	Практичне заняття №8	3	Тема 16	Практичне заняття №16	3		

Розподіл оцінок

Сума балів за навчальну діяльність	Шкала ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Добре
75-81	C	Добре
67-74	D	Задовільно
60-66	E	Задовільно
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Затверджено рішенням кафедри ПС, протокол №1 від «29» серпня 2024 року.

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми канд. психол. наук, доцент кафедри ПС

Ірина ПЕРІГ